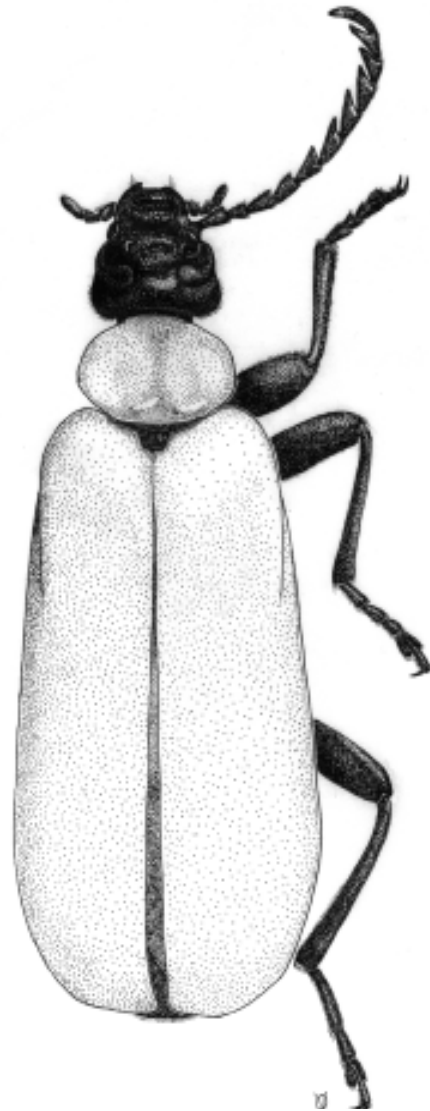

Sektie
Everts
Info 89

Mededelingenblad van de
Sektie *Everts*
Nederlandse Entomologische Vereniging

november 2010

Bestuur van de sektie:

Jan Cuppen (voorzitter) – Buurtmeesterweg 16, 6711 HM Ede, (0318-652039),
jancuppen*hecnet.nl

Barend van Maanen (secretaris, Everts Info, website) – Kasteel Annendaelstraat 31,
6043 XS Roermond, (0475-324648), maanen.engels*hetnet.nl

Bas Drost (coördinator vergaderingen) – Lingedijk 35, 4014 MP Wadenoijen (0344-
661440), mbpdrost*xs4all.nl

Oscar Vorst (penningmeester) – Poortstraat 55, 3572 HD Utrecht, (030-2722209),
vorst*xs4all.nl

Frank van Nunen – Amaliastein 113, 4133 HB Vianen, (0347-376545),
fvannunen*planet.nl

Overige Info

Lidmaatschap

€ 7,50 per jaar, **Giro 4058536**, Sektie
Everts, Utrecht. Buitenlandse leden: IBAN:
NL95INGB0004058536, BIC: INGBNL2A

Website

www.nev.nl/everts

Nieuwe leden

G. Bongaards, Prof. Henketstraat 13, 2628 KK Delft, 015-2121575,
marlies_en_ger*wanadoo.nl

M. Hartman, JJP Oudkwartier 5, 3723 ZA Bilthoven, 030-2257277, mooibos*msn.com

Verhuisd

D. Teunissen, Venuslaan 349 A, 5632 HJ Eindhoven, 040-7873468,
dre.teunissen*onsneteindhoven.nl

De Sektie *Everts* van de Nederlandse Entomologische Vereniging werd opgericht in 1988 en richt zich op de studie van de (Nederlandse) kevers. Zij is vernoemd naar de grondlegger van de vaderlandse coleopterologie jonkheer Edouard Everts (1849-1932)

Agenda

27 nov 2010	Najaarsbijeenkomst te Tilburg
26 feb 2011	Voorjaarsbijeenkomst te Schoonrewoerd, in het Natuurcentrum de Schaapskooi (nabij Vianen)
7 mei 2011	Voorjaarsexcursie Het Paradijs (Barneveld)
25 jun 2011	Extra excursie De Regulieren (Culemborg)
9-11 sept 2011	Weekendexcursie Vlieland
26 nov 2011	Najaarsbijeenkomst te Tilburg

Najaarsbijeenkomst Tilburg zaterdag 27 november 2010

De komende bijeenkomst wordt wederom gehouden in **Tilburg** in het **Natuurmuseum Brabant**. Het adres van het museum is Spoorlaan 434; dit is schuin tegenover station Tilburg. De aanvangstijd is **10.30** uur. Aankomst vanaf 10.00 uur met koffie.

Ochtend

- Ledenvergadering: stemming over reglementswijziging (zie volgende pagina over de inhoud van het voorstel)
- Het coleopterologisch jaar 2010 – Korte bijdragen door de aanwezige leden (**zie pagina 6**)
- *Graphoderus bilineatus* in het Polderhoofdkanaal – Jan Cuppen
- De EIS-werkgroep Silphidae, wat en hoe – Ed Colijn

Middag

- **Minicursus** determinatie van waterkevers van het genus *Helophorus* (Hydrophilidae) door Bas Drost (**zie pagina 7**)

Let op: deelname aan de minicursus is mogelijk voor alle belangstellenden, maar we vragen deelnemers dringend zoveel mogelijk een eigen stereomicroscop mee te nemen! Het aantal ter plekke beschikbare microscopen is zeer beperkt.

Overigens is er natuurlijk voldoende ruimte voor informele contacten: bijpraten, uitwisselen van kevers ter controle, etc, etc.

Oproep aan leden Sektie Everts: beslis mee over reglementswijziging Sektie

Het bestuur van de Sektie Everts stelt voor om het reglement van de sektie te herzien. Tijdens de bijeenkomst, cq. ledenvergadering in Tilburg op 27 november 2010, wordt aan de aanwezige leden gevraagd of zij het voorstel kunnen goedkeuren. Indien het wordt goedgekeurd, met meerderheid van stemmen, zal daarna nog instemming moeten worden gevraagd aan het bestuur van de NEV. Na akkoord kan het nieuwe reglement per 1-1-2011 in werking treden.

Onderaan deze oproep is de tekst van beide artikelen uit het huidige reglement overgenomen met daarin gemarkeerd de te wijzigen onderdelen. Het volledige reglement in zijn huidige vorm is te downloaden op de website van de Sektie Everts: www.nev.nl/everts.

Het huidige reglement is opgesteld bij de oprichting van de Sektie Everts in 1988. In 22 jaar geschiedenis van de sektie is natuurlijk het een en ander veranderd. Daardoor heeft de praktijk zich gaandeweg verwijderd van het reglement. Een actualisatie wordt nu gewenst omdat het bestuur het reglement toch zoveel mogelijk wil naleven. De drie wijzigingen worden hier toegelicht:

1. Voorstel om het aantal bestuursvergaderingen te verminderen van (minstens) twee naar één keer per jaar. In één vergadering zijn de belangrijkste aspecten voor het gehele jaar goed af te spreken: de agenda en bijeenkomsten worden dan voor het gehele jaar vastgelegd. Door de moderne communicatiemiddelen is tussentijdse afstemming veel eenvoudiger geworden tussen bestuursleden onderling. Bovendien spreken de bestuursleden elkaar regelmatig tijdens de activiteiten van de Sektie. Het verplicht beleggen van een tweede vergadering zien wij als inefficiënt en brengt in dat licht onevenredige tijdsbesteding en reiskosten voor bestuursleden met zich mee.
2. Voorstel om de zittingsduur van bestuursleden te verhogen van drie naar vijf jaar. Een langere zittingsduur geeft meer continuïteit, die in een kleine Sektie met een overzichtelijk aantal activiteiten wenselijk is. Door de omvang van de bestuurstaken vergt dit ook geen onredelijke inspanning voor bestuursleden. Ten tweede blijkt het voor een kleine Sektie steeds opnieuw lastig nieuwe bestuursleden te vinden. Bij wijziging van de zittingsduur, is het dan wel de bedoeling dat na elke zittingsperiode van vijf jaar een verkiezing wordt gehouden om een vervangend bestuurslid te vinden (conform reglement). Dat is niet consequent gebeurd in de sektiehistorie. Overigens staat het reglement herverkiezing van een bestuurslid wel toe.

3. De zittingsduur van werkgroepscoördinatoren in het bestuur wordt in het huidige reglement apart geregeld. Dit leidt tot verwarring bij de interpretatie van het huidige reglement. Bovendien wordt er geen gebruik gemaakt van dit element. Tenslotte is het altijd nog mogelijk een eventuele werkgroepscoördinator herkiesbaar te stellen. Voorstel is om dit onderdeel te schrappen.

Over de drie wijzigingen zal *afzonderlijk* worden gestemd.

Als je wilt meebeslissen, maar je kunt *niet* aanwezig zijn op de bijeenkomst in Tilburg, dan is het mogelijk een schriftelijke stem uit te brengen. Stuur dan een brief of e-mail naar de secretaris met je voorkeur (voor of tegen, voor elk van de drie reglementswijzigingen). Zorg dat je reactie uiterlijk 24 november 2010 binnen is bij de secretaris.

Namens Het bestuur van de Sektie Everts,
 Secretaris Sektie Everts, Barend van Maanen, everts*nev.nl
 Kasteel Annendaelstraat 31, 6043 XS Roermond.

Voorgestelde wijzigingen in het reglement van de Sektie Everts NEV

Toelichting: de betreffende artikelen (nrs. 3 en 4) uit het reglement zijn hier letterlijk overgenomen, met de wijzigingen gemarkeerd

Hierin is een verwijdering tussen rechte haken geplaatst in grijze tekst: [xxx]

Een toevoeging is onderstreept en gearceerd: xxx.

3. Het bestuur van de sektie bestaat uit maximaal 5 personen, te weten een voorzitter, een sekretaris en evt. werkgroep-coördinatoren q.q., de laatste dus tot een maximum van 3. Het bestuur houdt de koördinatoren die niet in het bestuur zitting hebben op de hoogte van voornemens, vergaderingen en activiteiten en het omgekeerde dient ook het geval te zijn. Zonodig dient een redakteur te worden aangesteld (al dan niet binnen het bestuur) om de redaktie en circulatie van mededelingen te verzorgen. De koördinatoren worden toegelaten tot de bestuursvergaderingen. Deze vinden minstens [twee] één keer jaarlijks op nader vast te stellen data plaats.
4. De bestuursfunktionarissen zitten maximaal [3] vijf jaar, tenzij de plenaire sektievergadering tot ontheffing van deze bepaling besluit.
 [Koördinatoren kunnen langer zitting hebben indien de betreffende werkgroep aan het bestuur te kennen geeft geen andere koördinator te willen of te kunnen aanwijzen.]

Onze voorzitter, Jan Cuppen, zal aftreden en het bestuur zoekt een nieuw bestuurslid

Jan Cuppen zal zijn bestuursfunctie binnen de Sektie Everts neerleggen bij de voorjaarsbijeenkomst op 26 februari 2011 in Schoonrewoerd. Jan is al voorzitter sinds de oprichting van de Sektie Everts in 1988! Hij stelt zich nu niet opnieuw verkiesbaar.

Het bestuur zoekt dus een nieuw bestuurslid, om het bestuur weer voltallig te maken. Binnen het bestuur zal in onderling overleg worden besloten wie welke functie zal bekleden. Als je interesse hebt om in het bestuur te komen, neem dan contact op met Barend van Maanen, uiterlijk 15 februari 2011. Ook bij vragen over wat een bestuursfunctie bij de sektie nu precies inhoudt. Tijdens de voorjaarsbijeenkomst 2011 zal in de ledenvergadering een nieuw bestuurslid worden verkozen.

Het coleopterologisch jaar 2010

Het keverjaar 2010 loopt ten einde, een mooi moment om de balans op te maken. ‘Het coleopterologisch jaar’ is bedoeld als een nieuw onderdeel van de jaarlijkse november-bijeenkomst. Een jaar terug kon dit nieuwe initiatief niet doorgaan vanwege tijdgebrek; dit maal komt het zeker aan de orde! Het biedt iedereen de gelegenheid om in het kort zijn/haar belangrijkste ontdekking op kevergebied van het afgelopen jaar te presenteren. Wat was de mooiste, leukste of kleinste kever die je ving? Of, welk bijzonder biotoop of gebied heb je dit jaar bezocht? Laat het de rest van de Sektie weten!

Dit zijn de regels:

- Beperk je tot één onderwerp.
- Hou het beknopt; je hebt maximaal 5 (vijf!) minuten spreektijd.
- Er is een beamer; files aanleveren op memory-stick.

Je kunt je aanmelden direct vóór aanvang van de bijeenkomst, maar als je je van tevoren per e-mail bij Oscar Vorst (vorst*xs4all.nl), aanmeldt dan ben je verzekerd van spreektijd.

Minicursus *Helophorus* (waterkevers, Hydrophilidae) op de bijeenkomst in Tilburg, 27 nov 2010

Doe mee aan de minicursus *Helophorus* determineren op de komende bijeenkomst in Tilburg. Onder leiding van Bas Drost kunnen alle geïnteresseerden thuisraken of zich verder bekwamen in het determineren van deze groep van waterkevers. *Helophorus* behoort tot de grootste én lastigste geslachten onder de waterkevers. Bas geeft een introductie, waarbij hij bovendien van alle Nederlandse soorten microscoopfoto's zal vertonen. Een extra hulpmiddel bij de soortherkenning is het bestuderen van het genitaalorgaan. Hiervoor zal speciale aandacht zijn tijdens deze minicursus, om ook deelnemers met weinig voorbereiding de kneepjes bij te brengen.

Let op, zelf meenemen:

- Neem indien ook maar enigszins mogelijk je **eigen stereomicroscop** mee! Er is in het Natuurmuseum maar een zeer beperkt aantal stereomicroscopen beschikbaar.
- Er zal slechts beperkt, droog collectiemateriaal aanwezig zijn om te oefenen. Iedereen wordt aangeraden vooral ook eigen (on)gedetermineerde kevers mee te nemen!
- Neem je eigen determinatieliteratuur mee, aanbevolen worden DROST *et al.* (1992) en HANSEN (1987).
- Neem je eigen prepareermateriaal mee: het uitprepareren van genitaliën maakt de determinatie van *Helophorus* zeker eenvoudiger.

Iedereen mag meedoen, beginner en gevorderde!

DROST, M.B.P., H.P.J.J. CUPPEN, E.J. VAN NIEUKERKEN & M. SCHREIJER (eds.), 1992. *De waterkevers van Nederland*: 280. Uitgeverij K.N.N.V., Utrecht.

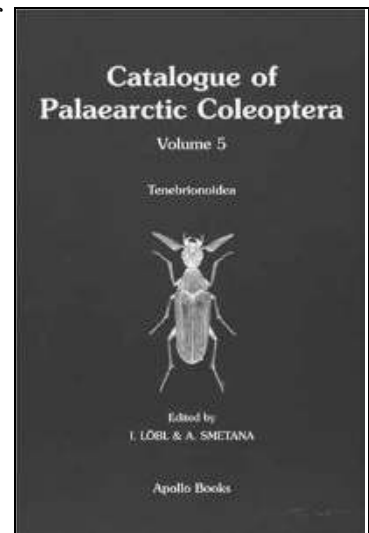
HANSEN, M., 1987. The Hydrophiloidea (Coleoptera) of Fennoscandia and Denmark. - *Fauna Entomologica Scandinavica* 18: 1-254.

Keverboeken in 2008

Oscar Vorst

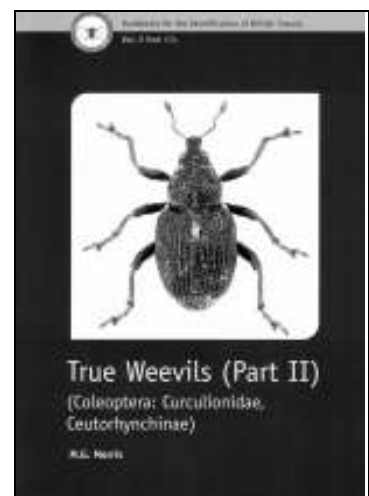
De hier gegeven opsomming van in het jaar 2008 verschenen keverboeken is verre van compleet. Boeken die alleen tropische Coleoptera behandelen of een zeer beperkte soortengroep (een enkel genus) vallen buiten het kader van deze rubriek. De vermelde prijzen zijn slechts indicaties! De oogst in dit jubeljaar, 250 jaar na de publicatie van de 10e druk van Linnaeus' *Systema Naturae* - het officiële begin van de zoologische naamgeving - is deze keer nogal mager... maar wel met twee publicaties waaraan leden van de Sektie (mede) bijdroegen.

LÖBL, I. & A. SMETANA (EDS), 2008. – *Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Volume 5. Tenebrionoidea*: 1-670. Apollo Books, Stenstrup. €123
ISBN 978 8788757 69 9

Van de in dit vijfde deel van de Palaearctische catalogus behandelde families zijn de volgende ook in Nederland vertegenwoordigd: Mycetophagidae (boomzwamkevers), Ciidae (houtzwamkevers), Tetratomidae (winterkevers), Melandryidae (zwamspartelkevers), Ripiphoridae (waaierkevers), Zopheridae (somberkevers), Mordellidae (spartelkevers), Tenebrionidae (zwartlijven), Oedemeridae (schijnboktorren), Meloidae (oliekevers), Pythidae (blauwe schorskevers), Pyrochroidae (vuurkevers), Salpingidae (platsnuitkevers), Anthicidae (snoerhalskevers), Aderidae (schijnsnoerhalskevers) en Scraphiidae (bloemspartelkevers). De Tenebrionidae vormen de omvangrijkste familie en beslaan 247 pagina's. Van de in dit deel opgesomde soorten komen er slechts 198 in ons land voor.

MORRIS, M.G., 2008. – *True weevils (part II) (Coleoptera: Curculionidae, Ceutorhynchinae)*. Handbooks for the Identification of British Insects 5(17c): i-v, 1-129. Royal Entomological Society, London. €28 ISBN 978 0 90154 687 6

Geïllustreerd determinatiewerk voor de snuitkevers van de Britse Eilanden, waarvan deel I in 2002 verscheen. In de tussentijd zijn vormgeving en formaat van de serie gewijzigd. Net als in de vorige aflevering worden de tabellen begeleid door tamelijk schetsmatige lijntekeningetjes en zijn er van 15 soorten paginagrote zwart-wit tekeningen opgenomen. Nieuw zijn de

kleurenfoto's van 18 geprepareerde exemplaren die achterin, vier per pagina, zijn opgenomen. De uitgebreide soortbesprekingen verhalen over biotoop, biologie en verspreiding, op de Britse Eilanden en daarbuiten.

SALGADO COSTAS, J.M., M. BLAS ESTEBAN & J. FRESNEDA GASPAR, 2008. – *Coleoptera. Cholevidae*. Fauna Iberica 31: 1-799. Museo Nacional de Ciencias Naturales, Madrid. €70 ISBN 978 84 00 08729 6

Dit kloeke boek, deel 31 in de serie Fauna Iberica, geeft een Spaanstalige samenvatting van de kennis van de Iberische Cholevinae. Net als eerdere delen uit deze serie is het rijk voorzien van fraaie zwart-wit tekeningen. Grotendeels betreft het weergaven van de mannelijke genitaalorganen, waarbij ook de inwendige structuren in detail zijn afgebeeld, diverse morfologische details en de habitus van enkele tientallen soorten. De Iberische fauna is met 213 soorten opvallend rijk. Het merendeel van de soorten, te weten

163, kent een onderaardse levenswijze. Ter vergelijking: de Nederlandse fauna kent maar 39 soorten, waarvan er maar één min of meer subterraan is: *Parabathyscia wollastoni*. Desondanks komen 17 van de Nederlandse soorten niet op het Spaans Schiereiland voor. Als determinatiewerk voor de Nederlandse fauna is deze publicatie helaas niet geschikt.

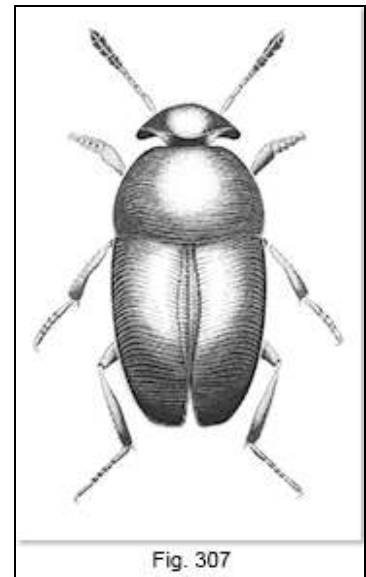

Fig. 307

WINKELMAN, J. & M. DEBREUIL, 2008. – *Les Chrysomelinae de France (Coleoptera, Chrysomelidae)*. Bulletin Rutilans, Suppl. 2008: 1-188. Rutilans, Villelongue-dels-Monts. €45 ISSN 1292 7821

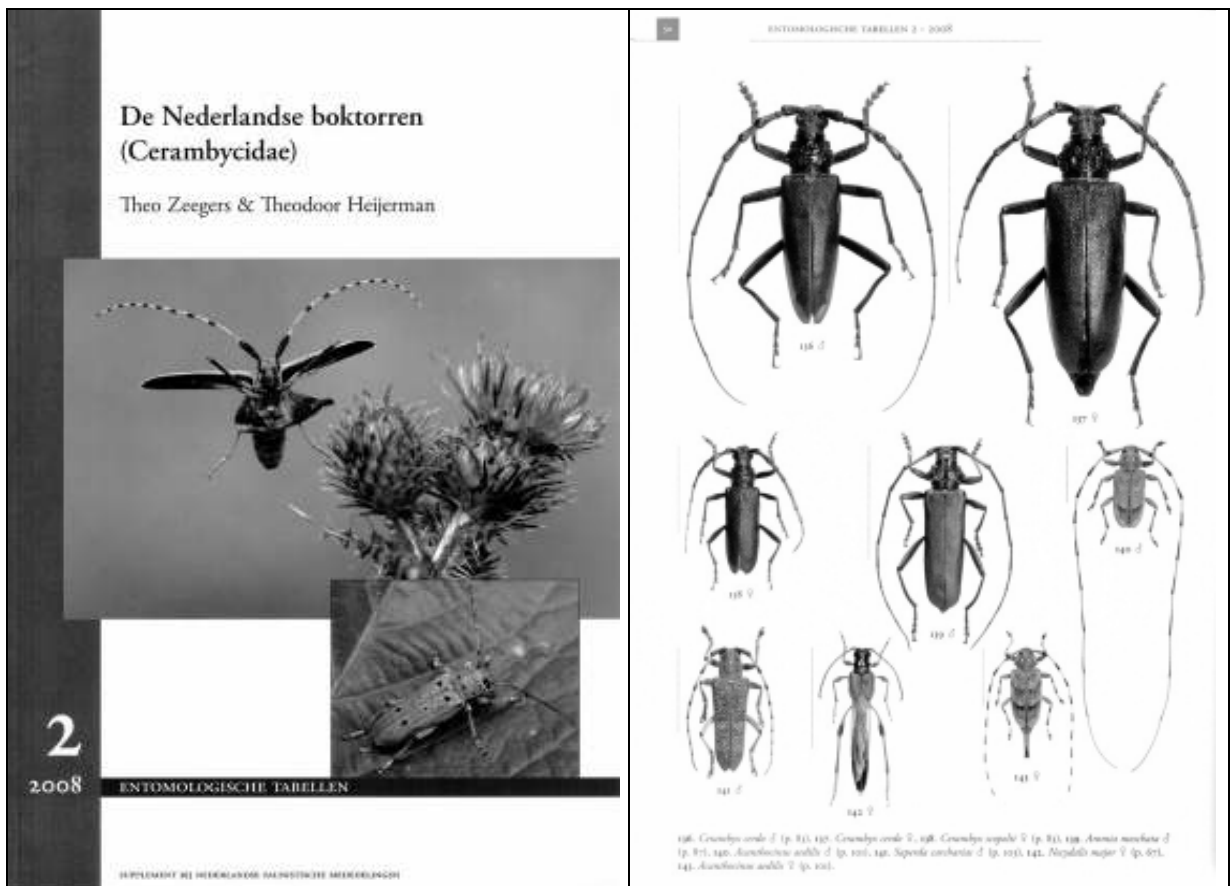
Een fraai uitgegeven sleutel tot de 130 Franse soorten van de Chrysomelinae, een subfamilie van de haantjes die nog niet in de twee delen van de Faune de France over deze familie aan bod is gekomen. Hoofdmoot vormen de determinatietabellen voorzien van vele lijntekeningen en duidelijke zwart-wit foto's van relevante details. De soortbesprekingen zijn zeer beknopt en de teksten onder de kopjes *Biologie* en

Distribution beslaan doorgaans 2-3 regels. De vermelde verbreiding betreft Frankrijk, maar achterin zijn van elke soort Europese areaalkaartjes opgenomen. Het boek wordt besloten met een iconografie van de behandelde soorten: mooie kleurenfoto's van telkens 9 keurig opgezette exemplaren per pagina. In Nederland komen van deze fraaie kevers slechts 59 soorten voor, waarvan er maar één, *Colaphellus sophiae*, niet in dit boek behandeld wordt.

ZEEGERS, TH. & TH. HEIJERMAN, 2008. – *De Nederlandse boktorren (Cerambycidae)*. Entomologische Tabellen 2: 1-120. Nederlandse Entomologische Vereniging, Museum Naturalis en EIS-Nederland. €15 ISSN 1875 760X

Het tweede deel van de mede door de NEV uitgegeven reeks determinatietabellen voor de Nederlandse entomofauna Entomologische Tabellen. Dit deel behandelt alle boktorren van Nederland en België. De zeer toegankelijke determinatiesleutels zijn praktisch, en niet systematisch, van opzet. Hierdoor kon een aantal lastige determinatiekenmerken worden vermeden. Voor de onervaren novice een groot voordeel, voor de ervaren coleopteroloog minder handig, omdat het halverwege ‘instappen’ in de sleutels minder gemakkelijk is. Alle gebruikte kenmerken worden toegelicht aan de hand van eenvoudige lijntekeningetjes. Na de tabellen volgen dertien collectieplaten met fraaie kleurenfoto's van opgezette exemplaren van alle Nederlandse soorten, goeddeels gebaseerd op inheems materiaal. De soortbesprekingen zijn beknopt. Handig is dat hier de herkenbaarheid en eventuele gelijkende soorten worden gegeven. Onder het kopje ‘In het veld’ wordt vermeld onder welke omstandigheden de soort in het veld kan worden aangetroffen. Informatie over de verspreiding in Nederland en de fenologie is beknopt. Gegevens over de biologie ontbreken. Uitgebreidere informatie over deze zaken is natuurlijk te vinden in de *Verspreidingsatlas Nederlandse boktorren* (Teunissen, 2009). Juist daarom is het jammer dat de nomenclatuur in beide werken niet geheel aansluit. Niet duur en voor leden van de NEV zelfs gratis (bij voorintekening).

Malaiseval en Set voor lichtvangsten

De Sektie Everts heeft een Malaiseval en een complete set voor lichtvangsten met vanglaken in eigendom, die bedoeld zijn voor gebruik door de leden. Daarnaast is een benzinegenerator beschikbaar, die wij te leen hebben gekregen van de Uyttenboogaart-Eliassenstichting.

De Malaiseval is van het type British Museum. Er zijn een reserve verzamelpot, scheerlijnen, haringen, stokken en rubberen tenthamer.

De Set voor lichtvangsten bestaat uit een vanglaken met tentstokken en haringen, een 250 Watt menglichtlamp met lamphouder, een reservelamp, een kabelhaspel met verlengkabel (25 meter) en een 300 Watt Honda EX350 generator.

De Malaiseval en de lichtvangstset kunnen gebruikt worden tijdens de excursies en de weekenden van de Sektie. Ook individuele leden kunnen een verzoek indienen bij het bestuur van de Sektie om de materialen te lenen voor een bepaalde periode. De generator staat bij Bas Drost en de overige materialen zijn bij Frank van Nunen.

De lichtvangstset in bedrijf op Tiengemeten (foto B. van Maanen)

Inleveren soortenlijstjes Excursies 2010

De soortenlijsten van de **voorjaarsexcursie** Tongelaar in 2010 én die van het **weekend in Zaandam** kunnen tot half december worden ingeleverd bij resp. Oscar Vorst en Jan Cuppen. De gegevens van Zaandam zullen worden opgenomen in een rapport van de gemeente Zaandam en Staatsbosbeheer. Dit is ook de reden voor de vroegere inlevertermijn dan gebruikelijk. Omdat we voor het weekend subsidie hebben gekregen, zou het mooi zijn als zoveel mogelijk deelnemers hun lijstjes insturen! Lever je lijsten bij voorkeur aan als Orde/Klasse-export, maar ook als Excel- of Wordbestand is mogelijk. Ook kleine bijdragen van één of enkele soorten worden gewaardeerd! Zie voor de contactgegevens p.2.

Excursies 2010

Voorjaarsexcursie Tongelaar
Excursieweekend Zaandam
Extra excursie Beekvliet

Verslag

Oscar Vorst
Jan Cuppen
Frank van Nunen

Deadline

15-12-2010
15-12-2010
15-02-2011

Frank van Nunen en Jan Wieringa in het Guisveld (foto B. van Maanen)